

2 WYMIAR SPOŁECZNY

2.3. CZAS WOLNY

2.3.1. Kultura

- **istniejąca baza i dobra dostępność do placówek kulturalno-oświatowych prowadzonych przez gminę**

Główną instytucją kultury w Grodzisku Mazowieckim jest Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki, który swą działalność prowadzi następujących obiektach: Centrum Kultury, Mediatece, Kinie Centrum Kultury, studyjnym kinie „Wolność”, Przestrzeni Kulturze Przyjaznej „Poczekalnia”, Galerii Młodych „Radogoszcz”, Dworku Adama Chełmońskiego oraz w 18 świetlicach wiejskich oraz jednej miejskiej. Główna sala widowiskowo kinowa w budynku CK posiada 375 standardowych miejsc dla widzów. Ośrodek Kultury jest również koncesjonariuszem Radia Bogoria i wydawcą grodziskiego pisma społeczno-kulturalnego „Bogoria”. Na terenie Grodziska Mazowieckiego działa Biblioteka publiczna (główna i trzy filie; w tym 2 na obszarach wiejskich).

Liczba, rozmieszczenie i różnorodność obiektów kultury oraz przygotowanej przez nie oferty (opis poniżej) umożliwia mieszkańcom gminy zaspokojenie różnorodnych potrzeb i oczekiwań i rozwój zainteresowań.

- **rosnąca liczba wydarzeń i imprez kulturalnych**

W Ośrodku Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki odbywają się spektakle teatralne, kabaretowe, koncerty muzyki klasycznej i jazzowej oraz wystawy: malarstwa, rzeźby i fotograficzne.

W 2023 r. odbył się I Międzynarodowy Festiwal Kultur Świata oraz I Ogólnopolski Mrowna Jazz Festiwal. Przez ośrodek organizowane są także coroczne Pikniki Historyczne.

Liczba organizowanych imprez wzrasta od 2012 r. W 2023 r. zorganizowano 427 imprez kulturalnych tj. o 396,51% (tj. o 341 imprezy) więcej niż w 2012 r. Znaczna część imprez organizowanych w 2023 r. odbyła się na terenie otwartym

- **bogata oferta instytucji kultury**

Ośrodek Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki realizuje szeroką ofertę kulturalno – rozrywkowo – rekreacyjną obejmującą: zajęcia dydaktyczne dla szkół z zakresu muzyki klasycznej, filmu, teatru, a także zajęcia/kursy dla dzieci i dorosłych: taneczne, muzyczne, naukowe, plastyczne, szachowe. Centrum oferuje zajęcia fitness, jogi, aikido, tai-chi, karate. Przy Przestrzeni Kulturze Przyjaznej „Poczekalnia” działa również Grodziski Klub Podróżnika, a przy Kinie CK Grodziski Klub Filmowy i „Kino za złotówkę”.

Księgozbiór bibliotek gminnych liczy ok 77,3 tys. woluminów (liczba woluminów wzrasta sukcesywnie od 2012 r.). Gmina dysponuje również zbiorami audiowizualnymi. Funkcjonująca na

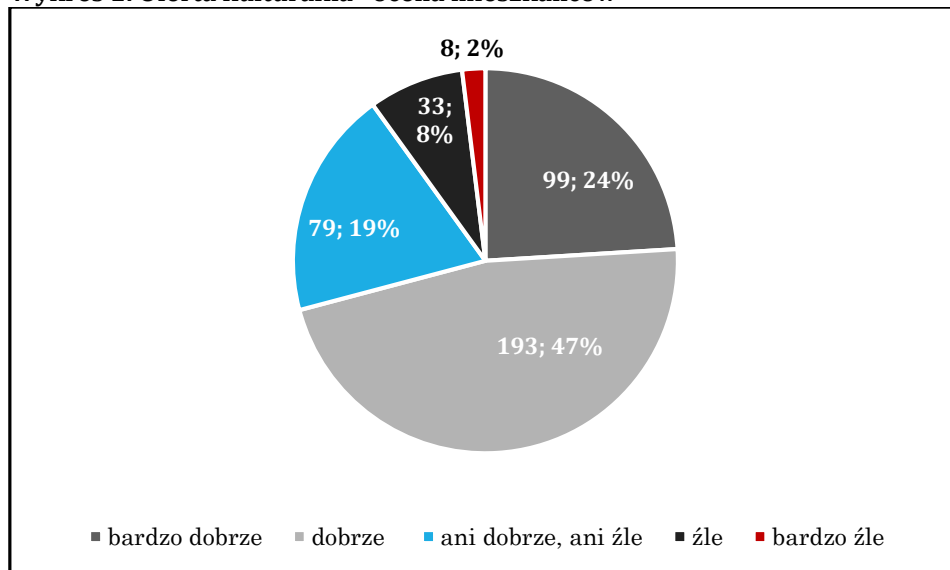
terenie miasta biblioteka/filia naukowa posiadała w 2022 roku księgozbiór liczący 30 791 wolumenów w tym zbiory specjalne (181).

Oferta kulturalna gminy jest wysoko oceniana przez mieszkańców.

71% mieszkańców ocenia ofertę kulturalną jako bardzo dobrą lub dobrą; przeciwnego zdania jest 10% badanych. Ocenę średnią wybrało 19% badanych (rozkład odpowiedzi - Wykres 1)

Wykres 1: Oferta kulturalna –ocena mieszkańców

Źródło: Badanie ankietowe mieszkańców gminy Grodzisk Mazowiecki – maj/czerwiec 2024

- **rosnące zainteresowanie ofertą kulturalną i oświatową gminy**

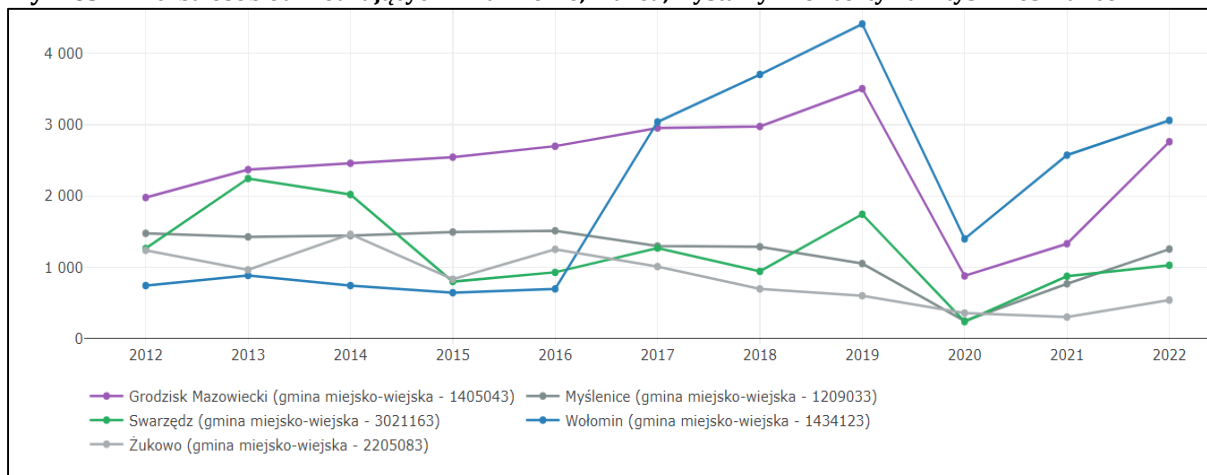
Od 2012 r. rośnie liczba czytelników bibliotek i liczba wypożyczanych książek. W 2023 r. wypożyczono 17091 książek (o 54,19% więcej niż w 2012 r.). W okresie 2012-2023 liczba czytelników wzrosła z 7621 do 13 428 osób. Liczba czytelników (użytkowników aktywnie wypożyczających) w 2022 r. wynosiła 696.

Prężnie działa miejscowe kino, które w 2022 roku zorganizowało 1 649 seansów (w tym 311 seansów filmów produkcji polskiej), na które przyszło 61 156 widzów.

Od 2012 r. rośnie również liczba grup artystycznych (z 19 w 2012 r. do 38 w 2022 r.) i członków grup artystycznych (z 436 w 2012 r. do 610 w 2023 r.).

Oferta kulturalna Grodziska Mazowieckiego na tle grupy porównawczej jest zadowalająca. Wskaźnik liczby osób zainteresowanych ofertą - odwiedzających filharmonie¹, muzea, wystawy i koncerty na 1 tys. mieszkańców był w 2022 r. wyższy niż w większości gmin grupy porównawczej (lepszą wartość wskaźnika odnotowano w Wołominie, który zanotował też najwyższą dynamikę zmian). Oferta gminy polepszała się w szybszym tempie niż w gminach grupy porównawczej, które odnotowały spadek zainteresowania świadczoną przez nie ofertą (Wykres 2).

Wykres 2: Liczba osób odwiedzających filharmonie, muzea, wystawy i koncerty na 1 tys. mieszkańców

Źródło: <https://analizy.monitorrozwaju.pl/>

- dobry stan obiektów dziedzictwa kulturowego**

Na obszarze gminy 45 obiektów zostało wpisanych do rejestru zabytków województwa mazowieckiego, w tym 11 parków zabytkowych oraz 3 zabytkowe cmentarze. Część z tych obiektów (17)², w tym: Dworzec kolei warszawsko-wiedeńskiej, Willa Niespodzianka, Willa Kaprys, Willa Radogoszcz, Willa Foksal i Dwór Skarbków (szkoła muzyczna), zlokalizowanych jest na terenie miasta; pozostałe – na obszarach wiejskich.

W 2022 r. do Gminnej Ewidencji Zabytków było wpisanych 113 obiektów (są one objęte ochroną konserwatorską).

Większość zabytków gminie Grodzisk Mazowiecki jest zachowana w dobrym stanie.

- uboga baza noclegowa**

Czynnikiem wpływającym na zainteresowanie ofertą kulturalną, sportową i turystyczną gminy jest baza noclegowa.

W 2022 roku w gminie Grodzisk Mazowiecki funkcjonowało pięć hoteli w tym jeden trzygwiazdkowy. Na obszarze gminy Grodzisk Mazowiecki funkcjonują dwa pensjonaty.

- przeciętny potencjał turystyczny**

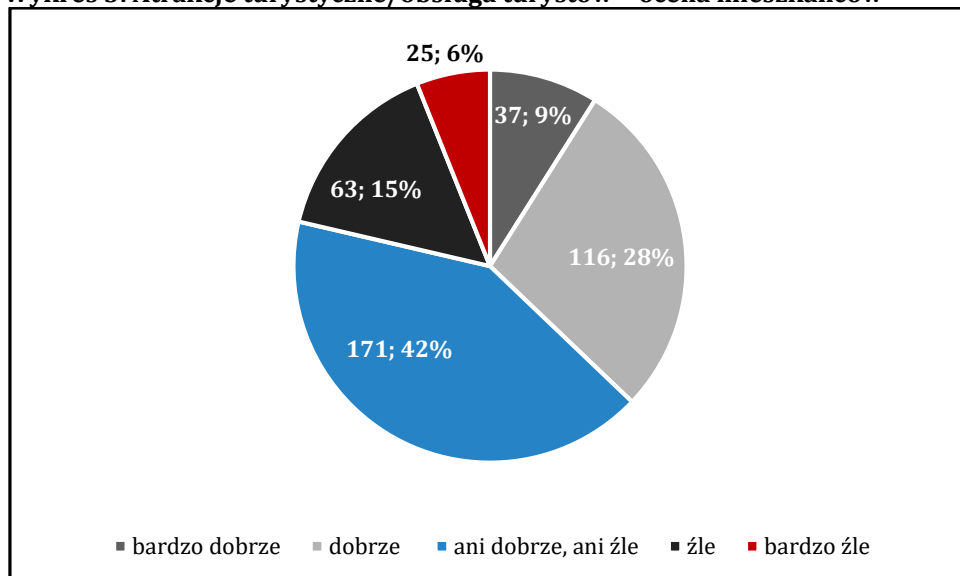
Mieszkańcy oceniają atrakcje turystyczne na terenie gminy i jakość obsługi klientów jako przeciętne.

37% mieszkańców twierdzi, że są one bardzo dobre lub dobre; przeciwnego zdania jest 21% badanych. Ocenę średnią wybrało 42% badanych (rozkład odpowiedzi - Wykres 3)

² Program opieki nad zabytkami dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2017 -2020

Wykres 3: Atrakcje turystyczne/obsługa turystów – ocena mieszkańców

Źródło: Badanie ankietowe mieszkańców gminy Grodzisk Mazowiecki – maj/czerwiec 2024

2.3.2. Sport i rekreacja

- **nowoczesna baza sportowa i infrastruktura sprzyjająca uprawianiu sportu i rekreacji**

W 2022 r. na terenie gminy zlokalizowane były: Pływalnia Miejska *Wodnik 2000*, Stadion Miejski (2 boiska), Stawy Walczewskiego, Kompleks Boisk „Orlik 2012” (2 boiska), Kompleks Boisk w Chlewni (2 boiska), hale sportowe (2) i sale gimnastyczne w Grodziskiej Hali Sportowej i w Hali Widowiskowo-Sportowej Centrum Aktywizacji i Integracji Społecznej (3), sala treningowa tenisa stołowego, Wodny Plac Zabaw, ścianka wspinaczkowa (otwarta w 2023 r.) liczne place zabaw, siłownie, siłownie zewnętrzne (3), korty tenisowe (6) zlokalizowane w Grodzisku Mazowieckim i Kozerkach, strzelnica sportowa, Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne.

Najważniejsze obiekty sportowe zlokalizowane są w granicach administracyjnych miasta.

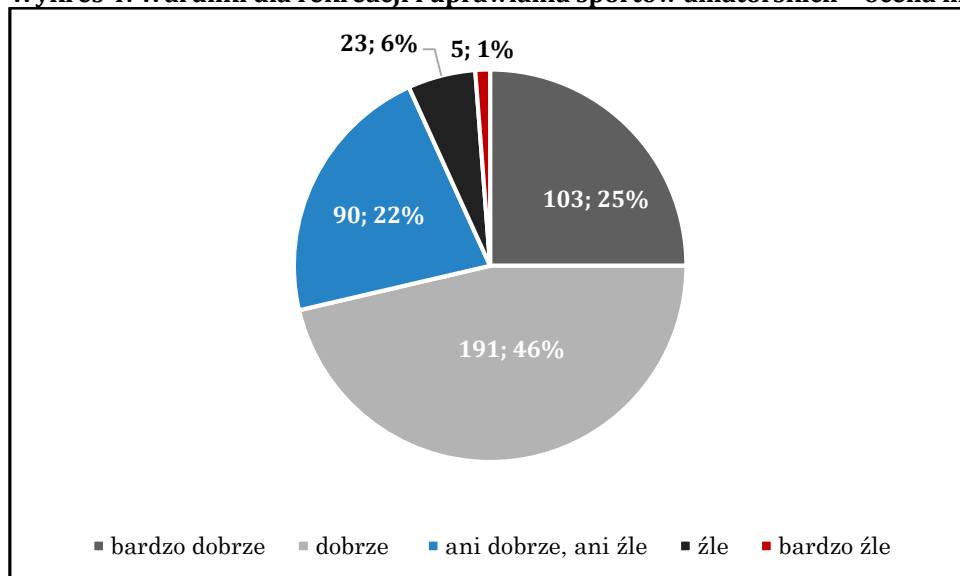
Przez teren gminy przebiegało w 2022 r. 29,2 km dróg rowerowych, a także niebieski szlak turystyczny wyznaczony przez PTTK (łąjący Radziejowice z Głoskowem).

Mieszkańcy Grodziska Mazowieckiego doceniają warunki do uprawiania sportu amatorskiego i rekreacji.

71% mieszkańców twierdzi, że warunki te są bardzo dobre lub dobre; przeciwnego zdania jest 7% badanych. Ocenę średnią wybrało 22% badanych (rozkład odpowiedzi - Wykres 4)

Wykres 4: Warunki dla rekreacji i uprawiania sportów amatorskich – ocena mieszkańców

Źródło: Badanie ankietowe mieszkańców gminy Grodzisk Mazowiecki – maj/czerwiec 2024

- **zróżnicowany dostęp do terenów sprzyjających uprawianiu sportu i rekreacji**

Na obszarze gminy położony jest kompleks „Stawy Walczewskiego” (kąpielisko i wypożyczalnia sprzętu wodnego, siłownia zewnętrzna, 3 boiska do piłki siatkowej plażowej, park do street workoutu, plac zabaw, fontanna pływająca), zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie Kompleksu Boisk „Orlik 2012” oraz plenerowa strzelnica w Makówce.

Powierzchnia terenów zieleni (parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej) w 2022 r. w Grodzisku Mazowieckim wynosiła 60,74 ha i wzrosła od 2012 r. o 38,35%. Dobrze zachowane stare parki z bogatym drzewostanem i pomnikowymi okazami drzew znajdują się: w Adamowiznie, Grodzisku Mazowieckim (Park Skarbków, park Kaprys), Chlewni, Izdebnie Kościelnym, Kłudnie Starym, Kłudzienku („Garbów”), Kozarach, Kraśniczej Woli, Książenicach, Opypach, Radoniach i Zabłotni.

Brak jest na terenie miasta i w jego bezpośrednim sąsiedztwie naturalnych obszarów leśnych (las gminne zajmowały w 2022 r. powierzchnię 6,09 ha) oraz atrakcyjnych pod względem krajobrazu terenów, które mogą stanowić miejsca rekreacji.

Zieleń jest rozmieszczona w mieście bardzo nierównomiernie, co bardziej ogranicza jej dostępność wielu mieszkańcom.

- **bogata oferta klubów sportowych oraz Ośrodka Sportu i Rekreacji w Grodzisku Mazowieckim**

Oferta Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz klubów sportowych obejmuje zajęcia dla dzieci i dorosłych: naukę pływania, aqua-aerobik, fizjoterapię w wodzie, piłkę nożną, szermierkę, żeglarstwo, tenis stołowy, tenis ziemny, soft tenis, koszykówkę, karate, judo, brazylijskie jiu-jitsu, piłkę siatkową, wrotkarstwo, szachy.

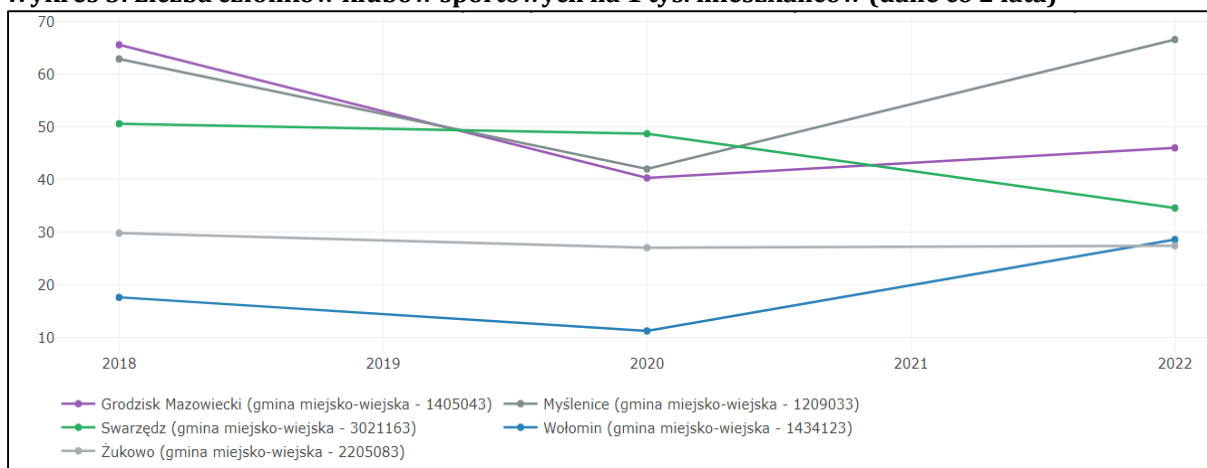
W gminie cyklicznie organizowane są imprezy sportowe, m.in. Grodziska Szabla – Memoriał Jerzego Pawłowskiego, Ogólnopolski Turniej Tenisa Stołowego „Pingla Cup”, Międzynarodowy Turniej o Puchar Syrenki czy Poland Cup International Soft Tennis Tournament.

- malejące zainteresowanie ofertą klubów sportowych**

W 2022 r. w gminie działało 18 klubów sportowych³; zrzeszających 2 506 osób. W 2022 r. w klubach sportowych ćwiczyło 2 492 osoby, głównie (80%) ludzie młodzi - osoby poniżej 18 roku życia, przede wszystkim chłopcy. Zainteresowanie klubami sportowymi spada – w 2022 r. w klubach sportowych ćwiczyło mniej o 25,23% osób niż w 2018 r.

Zainteresowanie ofertą klubów sportowych kształtuje się na wysokim poziomie w stosunku do grupy porównawczej (w 2022 r. na 1 tys. mieszkańców wynosiło 46,0; więcej niż średnia w grupie porównawczej: 40,6). Najwyższe zainteresowanie ofertą klubów sportowych odnotowano w 2022 r. Żukowie; podobnie jak największą, dodatnią dynamikę zmian (**Wykres 5**).

Wykres 5: Liczba członków klubów sportowych na 1 tys. mieszkańców (dane co 2 lata)

Źródło: <https://analizy.monitorrozwoju.pl/>

³ Brak danych w GUS za 2023 r. Według raportu o stanie gminy za 2023 r. na terenie gminy w 2023 r. działało 18 klubów sportowych